TEAMTEACHING binnen stage 1 tem stage 3-2

Visietekst voor het werkveld en studenten

1. Highlights stage

We kiezen als lerarenopleiding bewust voor het inzetten van teamteaching om de overgang van de opleiding naar de klaspraktijk te verbeteren. We hebben hier de voorbije jaren onderzoeksmatige expertise in opgebouwd[1].

We stimuleren reeds vanaf stage 1 om aan teamteaching te doen samen met de klasleerkracht:

- Uit onderzoek[2] blijkt dat (student-)leerkrachten zich in teamteaching effectief meer door elkaar gesteund voelen op sociaal-emotioneel vlak en het delen van verantwoordelijkheden.
- Teamteaching tussen de student en de mentor creëert bovendien extra leerkansen in het samen plannen, samen lesgeven en samen reflecteren.
- In de literatuur wordt er niet enkel beschreven dat leerkrachten elkaar kunnen versterken via teamteaching, maar ook dat het kansen schept voor het professionaliseren van leerkrachten. Het samen werken en daarover samen reflecteren kan ervoor zorgen dat leerkrachten leren van elkaar.
- Iedere team teacher vertrekt vanuit zijn/haar eigen beginsituatie. Het is verrijkend om allemaal vanuit een verschillend standpunt naar een kind te kijken..

Belangrijke uitgangspunten die we binnen teamteaching voorop stellen:

- Succesvol samen onderweg betekent dat communicatie en reflectie over visie en lespraktijk hand in hand gaan. Communiceren en reflecteren zijn twee vaardigheden die op alle vlakken en op alle momenten van cruciaal belang zijn bij teamteaching. Het betekent nadenken en praten over wat je doet, over waarom je doet wat je doet, over hoe je het doet of over hoe het anders kan.
- We willen de team teachers uitdagen om meer richting coöperatieve werkvormen, activerend lesgeven, enzovoort te evolueren en zo het frontale lesgeven verder af te bouwen.
- Een professionele klik houdt verder ook in dat team teachers bereid zijn om elkaar te leren kennen, elkaar sterktes te erkennen en elkaar daarin te versterken. Het vraagt dat team teachers de eigen kennis en routines in het lesgeven een stuk willen loslaten om samen nieuwe op te bouwen.

---

[1] Met als product: https://co-teachingvoorinclusie.weebly.com/over-ons-project.html.

[2] Hoofdbronnen:
Meirsschaut, M., & Ruys, I. (2017). Teamteaching: Wat, waarom, hoe en met welke resultaten? Een verkenning van de literatuur. Eindrapport literatuurstudie. Steunpunt Onderwijsonderzoek, Gent.
Meirsschaut, M., & Ruys, I. (2018). Teamteaching: samen onderweg. Een leidraad voor de praktijk. Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek.

2. Modellen als middel binnen teamteaching

We zien binnen de vorming van onze studenten veel opportuniteiten als we teamteaching actief inzetten. Hiervoor zijn er vele teamteachingsmodellen/werkvormen mogelijk en variatie achten we hierbij essentieel. De gehanteerde modellen zetten we als middel steeds doelgericht in. Mogelijke modellen zijn[3]:

[33] Meirsschaut, M., & Ruys, I. (2018). Teamteaching: samen onderweg. Een leidraad voor de praktijk. Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek, p. 24-41.

We stimuleren tot het gevarieerd inzetten van de zeven verschillende modellen[4] en geven hierbij aan wanneer dit model kan ingezet worden tijdens de stage:

HET OBSERVATIEMODEL

WAAROM?

- ✓ Het is geschikt om een klasgroep of leerling te leren kennen.
- ✓ Het kan inzicht geven in de onderwijsbehoeften van een klasgroep of een leerling.
- ✓ Het geeft een klasleerkracht de kans om te observeren.

BIJ DE AANVANG VAN DE STAGE INTERESSANT

HET COACHINGSMODEL

WAAROM?

- ✓ Het helpt om de aanpak van een collega of ervaren mentor of student beter te leren kennen.
- ✓ Het kan inzicht geven in de ondersteuningsbehoeften van een leerkracht.
- ✓ Het is geschikt om bij moeilijkere, complexe vragen samen op zoek te gaan naar een antwoord dat past bij een specifieke klasgroep en leerkrachten.

BIJ DE AANVANG VAN EN DOORHEEN DE STAGE INTERESSANT

HET ONDERSTEUNINGSMODEL

WAAROM?

- ✓ Het kan inzicht geven in de ondersteunings- en onderwijsbehoeften van één of enkele leerlingen.
- ✓ Het is een model dat gemakkelijk toepasbaar is als je elkaars instructiestijl nog niet zo goed kent.
- ✓ Het maakt een klassikale aanpak mogelijk, ook wanneer bepaalde kinderen hierbij extra ondersteuning nodig hebben.

BIJ DE AANVANG VAN EN DOORHEEN DE STAGE INTERESSANT

[4] De verschillende werkvormen staan helder beschreven in: Meirsschaut, M., & Ruys, I. (2018). Teamteaching: samen onderweg. Een leidraad voor de praktijk. Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek, p. 24-41.

HET SEQUENTIEEL MODEL

WAAROM?

- ✓ Soms is het voor een bepaald leerdoel of een lesfase niet nodig om met twee leerkrachten tegelijk beschikbaar te zijn in de klas.
- ✓ Soms lukt het praktisch niet om een bepaalde lesfase of les met 2 leerkrachten les te geven.
- ✓ Het laat toe om leerkrachten (de student) in een bepaalde les/lesdeel in te zetten op hun (zijn/haar) talenten.

DOORHEEN DE STAGE INTERESSANT/TALENTBENADERING

HET PARALLEL MODEL

WAAROM?

- ✓ Het laat toe lln doelgericht te groeperen.
- ✓ Het is geschikt om aan leerdoelen te werken die veel interactie met de leerlingen of begeleiding vragen, zoals schrijfmotoriek, rekenvoorwaarden, enz.
- ✓ Het is minder stigmatiserend omdat lln die voor een bepaald onderdeel extra ondersteuning nodig hebben hiervoor niet 'uit de klas' gehaald worden.
- ✓ Het laat toe om bij probleemgedrag de groepsdynamiek te veranderen door bepaalde leerlingen in andere deelgroepen te plaatsen.

DOORHEEN DE STAGE INTERESSANT

HET HOEKENWERKMODEL

WAAROM?

- ✓ Het is geschikt om leerlingen in kleinere groepen zelfstandig of onder begeleiding te laten werken.
- ✓ Het laat veel afwisseling in aanpak, materiaal, lesinhouden en doelen toe. Leerlingen vinden dat vaak erg fijn.

DOORHEEN DE STAGE INTERESSANT: MIN. 1 KEER TOEPASSEN

3. Graduele opbouw van teamteaching

We zien voor de teamteaching een gradatie binnen de verschillende opleidingsfasen en de mate waarin de student mee beslist over de in te zetten modellen. In fase 1 gebeurt dit volledig op aansturen van de mentor. In fase 2 evolueren we van aansturing door de mentor naar het samen aansturen. In fase 3 beschouwen we teamteaching als het samen aansturen. De verantwoordelijkheden nemen daarbij toe van les- naar klas- naar schoolassistent.

Zie hieronder de kenmerken van teamteaching per fase weergegeven:

Hoe verloopt dit dan praktisch?

STAGE 2L/4L in Fase 1

Tijdens de teamteaching zetten we het observatie- en het ondersteuningsmodel actief in.

STAGE 3L en 5L/6L in Fase 2

- ✓ Tijdens de eerste twee halve dagen zetten we het observatie- en het ondersteuningsmodel actief in.
- ✓ Nadien vragen we om minimaal twee modellen uit te proberen: het sequentieel model, het parallel model, het hoekenwerkmodel en/of het interactief model. Tijdens de zelfstandig te geven lessen gebruiken we het coachingsmodel.
- ✓ Per dag of eventueel één of meerdere lessen per dag schrijft de mentor feedback in het stageschriftje van de student.

STAGE 1L in Fase 3

- ✓ We vragen dat de student en mentor altijd teamteachen. In bijv. het coachingsmodel kan de student bewust lessen zelfstandig geven en hierover feedback willen.
- ✓ De student doet per les een voorstel van gehanteerde model in de agenda: minstens drie modellen uitproberen én zeker het hoekenwerkmodel in functie van overgang 3de kleuterklas naar eerste leerjaar). Bij voorkeur stemt de student vooraf over de modellen af met de mentor!
- ✓ Per dag of eventueel één of meerdere lessen per dag schrijft de mentor feedback in het stageschriftje van de student.

4. Tips bij teamteaching

- Communicatie en reflectie als kapstok
- Houding van openheid, authenticiteit, vertrouwen, flexibiliteit en bereidheid tot gedeelde verantwoordelijkheid bij beide partners
- Goede afstemming over o.a. leerkrachtenstijl, beginsituatie, opbouw van de lessen, inzetbare modellen/werkvormen
- Focus op binnenklasdifferentiatie en talentontwikkeling van de student
- Integratie van verschillende modellen van teamteaching (vanaf Fase 2)

Daarnaast nog enkele praktische tips:

- Maak een agenda of vaste structuur voor je overleg, waar naast praktische zaken ook reflectie een plaats krijgt.
- Bespreek welke lessen/lesonderdelen of andere gespreksonderwerpen zeker gezamenlijke overlegtijd nodig hebben. Voor sommige punten volstaat het om kort een aantal werkafspraken te maken waarmee de teamteachers elk afzonderlijk aan de slag kunnen. Zo houd je meer tijd over om iets te doen wat je echt 'samen' moet doen, bv. Reflecteren over de samenwerking.
- Spreek af via welke andere kanalen je het best communiceert buiten de klas en school (e-mail, telefoon, digitaal platform van de school, sms, …).
- Neem de respectieve stageleidraad door met alle concrete richtlijnen.